

Bij die van Nixon staat een helikopter, in die van Ronald Reagan is het jasje te zien dat hij droeg bij de aanslag op zijn leven. Wie de politieke geschiedenis van Amerika beter wil begrijpen, kijkt naar de presidentiële bibliotheken. Deze vier zijn zeker de moeite waard.

Door Barbara Noordermeer

Het beroemdste kantoor ter wereld is de Oval Office in het Witte Huis. Zodra de Amerikaanse president de verkiezingen heeft gewonnen, kruipt hij achter het mahoniehouten bureau en gaat de deur dicht. Het is de plek waar leiderschap wordt getoetst. 'De reden dat de Oval Office rond is, is dat er geen hoeken zijn waar je je kunt verstoppen', zei George W. Bush. Maar wat een Amerikaanse president er precies bespreekt en wie hij er ontmoet, blijft voor de meesten van ons een mysterie.

In de Presidentiële Bibliotheken worden alle geclassificeerde documenten, geluidsopnamen, correspondentie en tegenwoordig ook alle tweets van de president bewaard. Iedere Amerikaanse president sinds Herbert Hoover (1929-1933) heeft er een. De president kiest zelf waar zijn biblio-

theek komt te staan. Zo kozen Roosevelt, Eisenhower, Johnson en Nixon bijvoorbeeld voor de plek waar zij zijn geboren. Door de toevoeging van foto's, video's en persoonlijke spullen van de president en zijn familie ontstaat een museum. Voor de president een nalatenschap, voor wetenschappers een bron van informatie voor onderzoek en voor zijn aanhangers een bedevaartsoord. Maar iedereen mag eraan toe om meegenomen te worden in de tijdgeest van toen en een uniek kijkje te krijgen in het leven van de machtigste leiders ter wereld.

De Presidentiële Bibliotheken worden beheerd door de Nationale Archieven (Nara). Doordat de meeste informatie tegenwoordig digitaal is, krijgen presidenten sinds Barack Obama geen fysieke bibliotheek meer. In plaats daarvan laat Obama in Chicago een presidentieel centrum bouwen. Donald Trump zou Florida op het oog hebben.

GLAMOUR EN EEN TRAGISCH EINDE

John F. Kennedy
president: 1961-1963
bibliotheek in Boston

Links: de Kennedy-bibliotheek in Boston.
Boven: er zijn veel privéfoto's te zien: hier Kennedy met zoon John.

De meest persoonlijke bibliotheek is die van president Kennedy, terwijl hij zelf niet betrokken kon zijn bij de ontwikkeling. De 35ste president van Amerika werd tijdens zijn ambt doodgeschoten en dat moment wordt op on-Amerikaans ingetogen manier gebracht.

Eerst is er de pracht en praal van de nagebouwde hal van het Witte Huis – wollig dieprood tapijt, glinsterende kroonluchters waar de glamour vanaf spat –, daarna betreedt de bezoeker een smalle ruimte. Kleine beeldschermen in een zwarte muur tonen beelden van die dodelijke dag in Dallas in 1963. De plotselinge tragiek is voelbaar.

Rondlopend in het museum kom je tot de conclusie dat Kennedy in zijn korte termijn zijn stempel wist te drukken op een

FOTO'S: GETTY IMAGES

OP BEZOEK BIJ MR. PRESIDENT

BIBLIOTHEKEN

'Ich bin ein Berliner'-
speech in 1963;
rechts: de bibliotheek
in Boston.

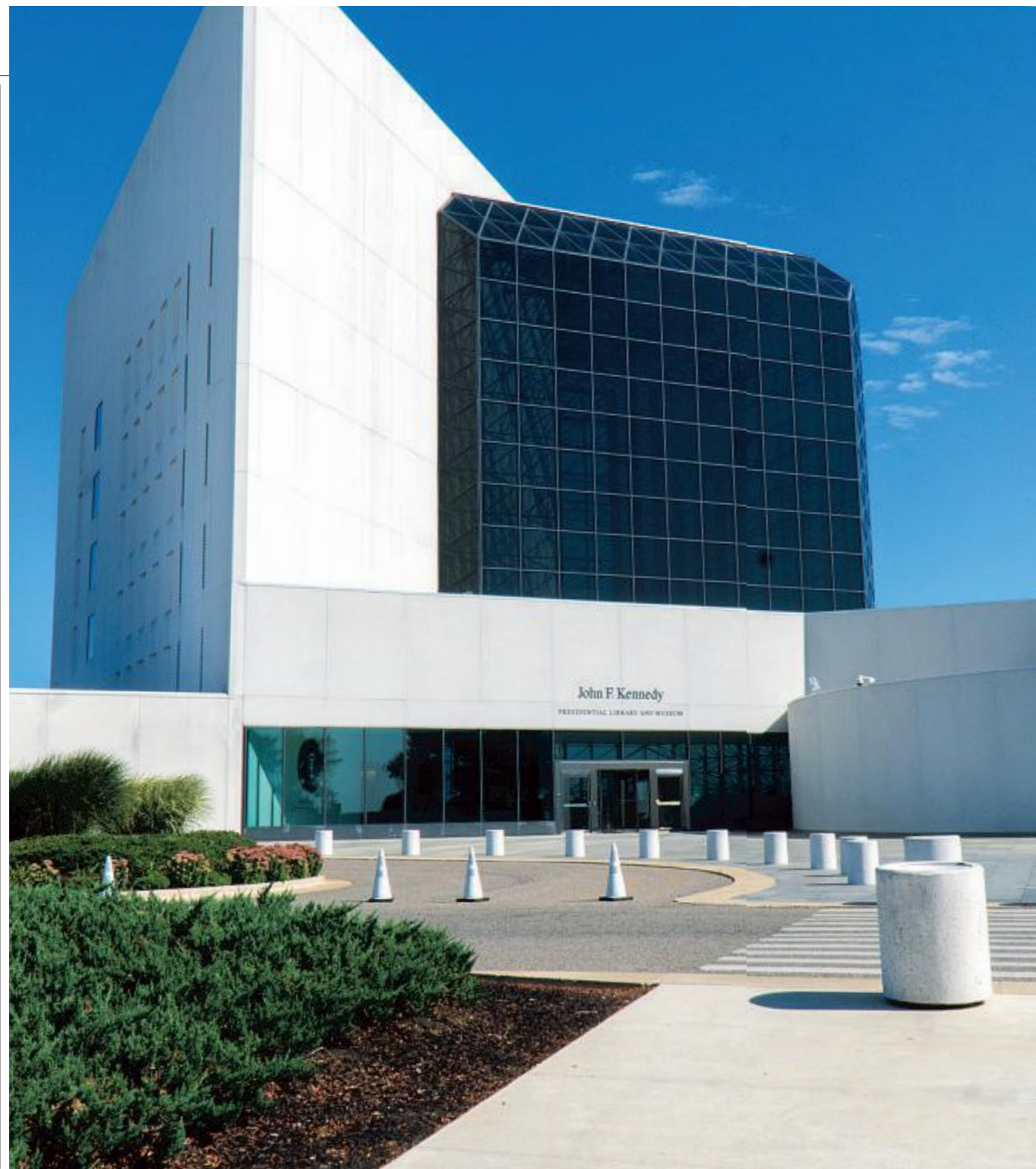
aantal cruciale momenten in de geschiedenis. Van de plannen voor de eerste maanlanding tot de iconische *Ich bin ein Berliner*-toespraak. Foto's van zijn spelende kinderen Caroline en John jr. gunnen de bezoeker een blik in het familieleven in het Witte Huis van de Kennedy's.

Zeilbootje

Natuurlijk is ook een aantal kledingstukken van stijlicoon Jackie Kennedy te zien, net als delen van het servies dat het presidentiële paar gebruikte bij staatsbezoeken.

JFK was een fanatiek zeiler. Zijn bibliotheek is gesitueerd aan een baai van kuststad Boston en biedt een schitterend uitzicht over het water. Zijn oude zeilbootje ligt eenzaam in de tuin.

.....
*John F. Kennedy Presidential
Library & Museum
Boston, Massachusetts*

STAATSMAN IN CRISISTIJD

Franklin D. Roosevelt
president: 1933-1945
bibliotheek in New York

Zittend op een stalen bankje buiten de bibliotheek groeten ze de bezoeker goedlachs, Eleanor en Franklin Delano Roosevelt. De setting is overtuigend, alsof ze je uitnodigen om mee te converseren over de New Deal, waarmee Roosevelt de Verenigde Staten uit de Grote Depressie loodste.

Het Franklin D. Roosevelt Library & Museum staat op de geboortegrond en begraafplaats van de 32ste president van Amerika. Hij is de enige die drie termijnen volmaakte en overleed tijdens zijn vierde, terwijl de Tweede Wereldoorlog het einde naderde. Filmmateriaal, foto's en informatiezuilen nemen de bezoeker mee in het leven en de denkbeelden van een uiterst gedreven man.

Roosevelt werd geboren met een gouden lepel in de mond in een Republikeinse omgeving, maar maakte zich vooral hard voor de

**Roosevelts
bibliotheek staat op
de geboortegrond
en begraafplaats
van de president.**

zwakkeren en leidde het land namens de Democraten. Roosevelt had polio, maar hield het feit dat hij in een rolstoel zat uit het zicht van het grote publiek.

Op hetzelfde terrein als het museum ligt het familiehuis van de Roosevelts. De stamboom van de Roosevelts is terug te voeren naar Zeeland. In de hal van het huis staat een originele staande klok. Een blik op de wijzerplaat leert dat die uit Nederland komt. 'Net als een aantal andere meubels in het huis', voegt de gids daaraan toe.

.....
*Franklin D. Roosevelt
Presidential Library & Museum
Hyde Park, New York*

**In de hal van Roosevelt's huis staat een
staande klok, afkomstig uit Nederland**

Nixons geboortehuis in Yorba Linda maakt ook deel uit van het complex; onder: Nixon tijdens een tv-uitzending over Vietnam.

het bewaren van de presidentiële documentatie.

Het duurde tot 1990 voordat de Richard Nixon Library & Birthplace de deuren opende, dan nog zonder het presidentiële predicaat. In de jaren daarna kreeg het museum de kritiek dat het Nixons presidentschap te rooskleurig over het voetlicht bracht. Sinds de samenwerking met de Nationale Archieven in 2004 heet het museum officieel het Richard Nixon Presidential Library & Museum en is er veel veranderd.

Je president wanen

De expositie over het Watergate-schandaal werd geheel herzien. Recentelijk is het museum verbouwd en gemoderniseerd. De bezoeker leert hoe Nixon als eerste president de diplomatieke banden met China aanhaalde, waarom hij de Vietnamoorlog begon en hoe Amerikanen tegen communisme aan kijken.

In dit museum mag de bezoeker zelf achter het grote bureau van de Oval Office zitten en zich voor even president wanen. Buiten staat de Sikorsky VH 3A, de helikopter waar het presidentiële avontuur voor Nixon mee eindigde.

*Richard Nixon
Presidential Library & Museum
Yorba Linda, Californië*

HERZIENE EXPO OVER WATERGATE

Richard Nixon
president: 1969–1974
bibliotheek in Californië

Nog één zwaai, met de armen boven het hoofd in die voor hem kenmerkende V-vorm. Dan stapte Richard Nixon in 1974 voor de laatste keer aan boord van de helikopter en maakt zijn vervroegde aftocht als president van Amerika, besmeurd en besmuikt door het Watergate-schandaal.

Tot die tijd gold dat alle presidentiële documenten eigendom waren van een president en dat die mocht beslissen wat ermee zou gebeuren. Het Amerikaanse congres vreesde echter dat Nixon gevoelig materiaal zou vernietigen. Een inderhaast opgestelde wet wist dat te voorkomen en legde de basis voor de huidige regelgeving omtrent

De aftocht van Nixon in 1974 in de Sikorsky VH 3A; de helikopter staat bij het museum.

In dit museum mag de bezoeker zelf achter het grote bureau van de Oval Office zitten

AIR FORCE ONE

Ronald Reagan

president: 1981-1989
bibliotheek in Californië

Liefst vijf Amerikaanse presidenten zijn tijdens hun ambt vermoord. Ronald Reagan overleefde een aanval op zijn leven. Het krijtstreepjasje dat hij die bewuste dag droeg, hangt in het museum – de kogelgaten duidelijk zichtbaar. Reagan maakte zich onsterfelijk door de belastingverlagingen die hij beloofde tijdens zijn verkiezingscampagne daadwerkelijk door te voeren.

De Republikein had een Hollywoodcarrière voordat hij de politiek in ging. In zijn museum kunnen bezoekers een filmscène met hem spelen en oefenen met de autocue. Maar de echte eyecatcher is de originele Air Force One, het vliegtuig van de president. In het Ronald Reagan Presidential

De Air Force 1 waarmee Reagan een aantal keren naar de Sovjet-Unie vloog.

Library & Museum is een heuse hangar gebouwd om de Boeing 707 te huizen, en bezoekers mogen het toestel betreden. De veertigste president gebruikte het vliegtuig onder meer om ermee naar de toenmalige Sovjet-Unie te vliegen. Onder Reagans leiderschap kwam er een einde aan de Koude Oorlog.

Eén wand van de hangar bestaat volledig uit ramen, waardoor bezoekers een prachtig uitzicht krijgen over de uitgestrekte heuvels van Californië. □

*Ronald Reagan
Presidential Library & Museum
Simi Valley, Californië*

OBAMA CENTER: ONTMOETINGS- PLAATS MET BASKETBALVELD

● De zuidkant van Chicago is de geboortegrond van first lady Michelle Obama en de plek waar de politieke carrière van Barack wortel schoot. Daarom komt hier het Obama Presidential Center.

● Het ontwerp, een rank gebouw in zandkleuren, moet 'de weg omhoog' uitbeelden, oftewel de vooruitgang die Obama tijdens zijn presidentschap wilde maken.

● De 44ste president wil van zijn presidentiële centrum een ontmoetingsplaats maken, waar inwoners van de stad ook naartoe kunnen om te werken, te lezen of een potje basketbal te spelen, Obama's favoriete vrijetijdsbesteding.

● 'Ik beschouw het museum als een eerbetoon aan wat er gebeurt als gewone mensen samenkomen om buitengewone dingen te doen', zegt Obama in een video op de website van het museum. Door verschillende rechtszaken, onder meer van omwonenden die zich zorgen maken om de kap van oude bomen en toemende drukte, wordt de start van de bouw steeds uitgesteld.

*The Obama
Presidential Center
Chicago, Illinois
(Geplande opening 2021)*

Bezoekers kunnen een filmscène met Reagan spelen en oefenen met de autocue